

utegnili misliti, da tu ni borbe, da tu kraljuje sveti mir. Ali vendar temu ni tako. Tudi drevje se trudi in si prireja hrano, a na milijone lakomnih požeruhov uže čaka, da se nasitijo. Kdo bi preštel vse one kukce, ki živé ob gozdnem drevju. Eni spodgrizujejo korenine, drugi glodajo skorjo, tretji navrtavajo deblo, četrti žró perje in sad, ali odgrizujejo cvetove. Vsaka vrsta drevja ima svoje kukce, katere mora prehraniti, in teh je premnogo. Po nekaterih drevesih živí do sto raznih kukcev. Ako bi priroda dovolila kukcem delati, kakor jim drago, kmalu bi zginili gozdi. Ali na kukce prežé cele trope raznih tic, da overajo pogin, ki pretí gozdu. Ko nedolžna tica šviga za kukcem, tedaj uže tudi nenasitljivi skopec preží nánjo; vse toraj živí ob nasilju, ob ubojstvu. Prav tako tudi drevje, ki tako mirno in nedolžno stoji v gozdu, ne misli družega nego to, kako da si vsega potrebnega prisvoji. Mati zemlja je darežljiva, ona poklanja življenje vsakemu semenu, ki se je jej izročilo, ali za ves ta svet ni na zemlji dovolj prostora, zato drug družega spodriva. Marsikatera klica mora konec vzeti, da se more druga dovoljno razviti. In ono, kar se je v viš vzpelo, mora se neprestano boriti, če hoče živeti. Boriti se mora z zemljo, v kateri hoče svoje korenine razširiti, z vodo, s katero se hoče napajati, s svetlobo in z zrakom, v katerem hoče svoje perje razširiti. In kdor je močnejši, tisti zmaga, tisti se najdalje obdrži, slabejši pa mora preje ali sleje poginiti.

Tudi na samem golem kamenju se prične borba, kakor hitro se je bilo nekaj mahov in lišajev na njem naselilo. Kedar mahovi premagajo in lišaje izrinejo, tedaj se pa začné med seboj pravdati, pa tudi v zasedi čaka brez števila drugih bilin, ki prežé na oslabiljene lišaje in gledajo, da jim prevzamejo prostor. In tako te borbe trajajo vedno, brez prestanka. Ni ga tu miru, ne spomladi, ne po letu, ne v pozni jeseni, ne po dnevu, ne po noči. Kedar leto poteka in ni upanja, da bi rastlina rastlino premagala, tedaj vsaka skrbno nabira v semenu, v steblu, v popkih in v koreninah obilo hrane za prihodnje leto, za novo borbo. Kedar zima nastopi, tedaj položé vse stranke orožje, in mirno spé do spomladi. Ali kakor hitro začne spomladansko solnce ogrevati zemljo, koj se zbudi rastlinstvo, prične se novo življenje, pa tudi nova borba, in slabo njemu, kateri se leto popreje ni preskrbel z dobrim orožjem.

(Konec prihodnjí.)

Vabilo na naročbo in prošnja.

* „Zgodovina pedagogije“, ki se tiska v „Učiteljskem Tovarišu“, izide v posebni knjižici, ki bode stala 70 kr. Dovoljujem si vabiti, da bi si jo naročili gg. učitelji in šolski prijatelji. — Pri tej priliki prosim, da bi mi oni gospodje, ki so dobili od mene kako knjigo na ogled, vrniti jo blagovolili na moje stroške, ako jo obdržati ne nameravajo.

V Krškem 10. marca 1887.

Ivan Lapajne.

Naši dopisi.

Z Dunaja dne 13. marca. (*Visoka politika; minister Gautsch in sušec.*) Devet in trideset let je minulo ravno danes, ko se je tukaj na Dunaji, v celi državi, pa tudi v celi Evropi pričel velikansk političen prevrat, čegar nasledke zapazujemo danes še povsod, kamorkoli se le ozremo. — Pa ne glejmo nazaj na dogodbe, ki so se pričele dne 13. marca 1848. leta, ker za take spomine bil bi pretesen prostor, katerega „Novice“ morajo prepustiti svojemu dopisniku; ostanimo toraj pri sedanjosti.

Razmere visoke, unanje politike zboljšale so se nekoliko v teku zadnjega tedna, nevarnost vojske se je prav izdatno zmanjšala, ker vse kaže na to, da Nemška ne namerava napasti Francoske, Francoska ne Nemške, enako je gotovo, da Ruska ne namerava se silovito vtikati v bolgarske zadeve, česar se je bilo pred nekoliko dnevi še bati za to, ker je bolgarsko vladarstvo upornike v zadnjem vojnem ustanku v Silistriji in Ruščuku, ki so dejansko razpostavili svoje življenje za Rusko, po kratki pravdi, po javni sodnijski obravnavi večinoma dalo postreliti. — Morebiti da je ravno javnost obravnave, pri kateri so bili navzoči zastopniki Nemške, Rumunske, Laške in Angleške, Bolgarsko rešilo hujših nasledkov, ker je postopanje to pokazalo, da ne more drugače postopati nobena vlada in nikjer, ako se ji le sanja nekoliko o dolžnostih javne oblasti.

Na izhodu, kakor na zahodu, kaže se jasneje politično obnebje, zgubljajo se oblaki, ki so pretili uničiti mir Evrope in pred časom ugasniti luč življenja na sto tisoče in celó milijone sinov, mož, očetov — vseh narodov evropskih, preostalem pa pustiti veliko pokopališče narodov in blagostanja. — Ta nevarnost zmanjšala se je za sedaj, to kaže tudi denarni trg, najbolj občutljiv gorkomer političnega vremena.

Kaj pa domača naša politika? — Tu je še prav mnogo mršavega: Borbe domačih strank med saboj, borbe in ravsanje z Ogersko zarad pogodbe se nadaljujejo in le po hudih težavah pričakovati je končno nekoliko znosne rešitve. — Vendar pa je tudi tukaj omeniti iz zadnjih dni vesele prikazni: Naučni minister Gautsch bil je pri obravnavi proračuna v budgetnem odseku po združení desnici prisiljen, brez krinke pokazati svoj pravi obraz. Povod za to pomenljivo prasko bil je primeroma malenkosten: Gautsch predlagal je v predloženem proračunu, da se v naučnem ministerstvu ustanovi mesto družega sekcijskega načelnika in v ta namen proračuna daljna svota 10.000 goldinarjev. — Stvarno se zoper ta predlog ni dalo ugovarjati pomenljivega, toda desnica spomnila se je pri tej priliki vsega postopanja Gautschovega zoper njo, izrekoma spominjali so se Čehi, kako je minister postopal pri priliki osnove českých škol na Moravskem, — Slovencem je bilo živo v spominu imenovanje celovškega škofa, barbarsko stanje ljudskega šolstva na Koroškem, deloma tudi na Primorskem in Štajarskem, enako poljski poslanci niso prezirali, da le na levico obrača Gautsch oči svoje in prezira opravičene želje